

Mellom lunder og havsuler midt ute i verdenshavet

Havsulene flyg forbi, sakte opp og ned på vinden. Lundene stabbar rundt meg, nysgjerrige som røyskattar. I sine kvite skjortebryst og fargerike nebb er dei havets papegøyer, ein fugl som alltid gir deg godt humør. Og når eg ser den majestetiske havsula fly ved sidan av den stressa lunden, ser eg ytterpunktene i Atlanterhavet sin flygekunst.

Under meg er det klart blått hav, horisonten mot vest kan innehalde ein båt eller to. Bak meg er det grønt, kanskje grønarar enn Lidarende i Njál-saga.

Mykines

Staden er Mykines lengst vest på Færøyan. Like ved fyrst på holmen kan vi leggje heile verda bak oss og berre nyte naturen. Som mange stader i Norden er det natur og berre natur. Og få stader i Norden er det så mykje natur, så einsamt som her. På ei av dei minste av dei bebygde 18 Færøyan bur det 12-14 menneske vinterstid. Rett vest er Island det neste, og dit er det 20 timar med rutebåten sommarstid. I søraust kan ein skimte fleire andre av dei små øyan som den færøyske dikteren William Heinesen har samanlikna med små sandkorn i ein stor ballsal. Midt ute i havet, midt mellom Norge og Island ligg desse merkelege grønkledte øyan, kledte av gras frå topp til tå. Sagnet seier at dei einaste trærne på

Lunde på Mykinesholmen

Mykines er dei forsteina i Korkdalen, forsteina og veksande nedover sidan Olav den heilage si tid.

Havsulene

Sulene svevar over dei to store basaltsøyane der dei har reir i to store koloniar. Mykinesholmen er einaste staden på Færøyan havsulene hekkar. Det er mange segn knytt til denne store og staselege fuglen og ungane syng kvar vår om sula »vestan fyr Mykines«. Kvar sommar fangar Mykinesmenn suler, ved å klatre opp på basaltsøyene eller senke seg ned til dei andre koloniane på holmen. Om natta søv fuglane, og dei er

eit lett byte. I den prisløna filmen »Tre blink mod vest« har den danske filmfotografen Ulla Boje Rasmussen skildra dette samspillet mellom fugl og folk, i respekt for eit folk som har den største respekt og djupaste kunnskap om fuglelivet dei har levd av i generasjonar.

Havhestar, krykkjer, tjeld, ein og annan lomvi, hissige ternar og gjerdesmettar som på færøysk så treffande heiter »músa-bróðir« (musebror) kan vi sjå overalt.

Lundene

Men det er likevel dei fargerike, vraltande og tillits-

fulle lundene som dominerer. Kanskje er det ein halv million eller så av dei her ute, ein dryg times båtreise frå den nærmaste hamna. Reira er meir enn ein meter inne i jordbakkane, og alle folk har til alle tider sett godt etter at det ikkje finst rotter på Mykines. Fleire av øyan på Færøyan er rottefrie, og det er ein føresetnad for at lundene kan overleve. Med moldvarpar inne i holene blir det lite fred til ruging og ungepass.

Det har vore fleire dårlege år også for lundene. Både for lundene og andre alkefuglar som teist, alke og lomvi er nebbilda ein viktig del av kosten. Og når

Av Jan Kløvstad

Alla Foto: Jan Kløvstad

Bygda Mykines har 10-12 innbyggjarar vinterstid, og eit yrande liv sommarstid. Mykines er ei gamal jordbruksbygd med korn- og dyrking i mildare tider

stortrålarene og kanskje også vilkårlege endringar i småsildbestanden har gjort det vanskelagare å finne mat, er døde lundeungar utanfor holene eit sørgeleg og dessverre vanleg syn. Heldigvis har det siste året vore betre, så lundene trygt kan fly ut på havet og kome tilbake med nebbild. Og om kveldane flyg ungfuglane i ring, ofte så tett at det blir reine veggen. Rundt og rundt flyg dei, systematisk som eit rugdetrekk, berre så mange, mange fleire fuglar enn den einslege rugda over tretoppene.

Krykkjene, rite på færøysk, hekkar like ved den einaste gangbrua over Atlanterhavet

Lengst ute på Mykinesholmen står fyrtårnet, som blinkar mot vest. Mellom holmen og »hovudøya« Mykines er det bygd ei gangbru, den einaste gangbrua over Atlanterhavet, blir det sagt! Det tar ein snau time i roleg gange å kome seg frå bygda og ut til den totale stilla på holmen. Denne timen bringer oss høgt opp på det graskledte fjellet, og på tronge men

Framhald á síðu 23

